

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії, картографії та землеустрою

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА

Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
Спеціальність	G18 «Геодезія та землеустрій»
Освітній рівень	магістр
Освітня програма	«Землеустрій та кадастр»
Вид дисципліни	обов'язкова (ОК 17)

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р.	_____ (_____) “__” _____ 20__ р;
на 20__/20__ н. р.	_____ (_____) “__” _____ 20__ р;

Київ – 2026

Розробники:

Даценко Людмила Миколаївна, доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри геодезії, картографії та землеустрою,

Тітова Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри
геодезії, картографії та землеустрою.

ЗАТВЕРДЖЕНО

“25” серпня 2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила ДАЦЕНКО

Протокол № 1 від “25” серпня 2026 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 5 від “26” серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталія КОРОГОДА
(ім'я та прізвище)

“26” серпня 2026 року

ВСТУП

1. Мета практики – оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних умовах, проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять у ЗВО (семінарів, практичних, лабораторних). Базою для проходження практики є кафедра геодезії, картографії та землеустрою географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

2. Попередні вимоги до забезпечення проходження практики:

- успішне опанування дисциплін, що викладаються на кафедрі геодезії, картографії та землеустрою (рівень бакалаврів).
- володіння знаннями інформаційних технологій та геоінформаційних систем.
- володіння навичками міжособистісної комунікації

3. Анотація навчальної практики. Навчальна дисципліна покликана засвоїти на практиці знання та вміння здійснювати викладацьку діяльність у закладі вищої освіти. Під час проходження практики студенти під керівництвом призначеного викладача кафедри проводять семінарські, практичні та/або лабораторні заняття, відвідують заняття інших студентів-практикантів, а також опановують методику читання лекцій. Також студенти ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри геодезії, картографії та землеустрою та займаються самопідготовкою. Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватись правил охорони праці та протипожежної безпеки. Під час практики студент бере активну участь у науково-методичній роботі, займається самопідготовкою. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

4. Завдання (навчальні цілі) полягає у тому, щоб забезпечити набуття студентами вмінь і навичок організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, зокрема:

Набуття інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою або у процесі навчання.

Набуття загальних компетентностей:

ЗК08. Здатність взаємодіяти з іншими людьми в конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань.

ЗК 10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 12. Здатність працювати в команді

Набуття спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК 10. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої та фахової передвищої освіти.

а) навчальна робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- проведення семінарських, практичних і лабораторних занять;
- розробка розгорнутого плану і підготовка тексту завдань 1-2 практичних занять, проведення пробного заняття;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- перевірка самостійних і контрольних робіт, що передбачені навчальним планом;

б) методична робота:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його студентами;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення;

в) організаційно-вихована робота:

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи фахової кафедри;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- самостійне проведення 1-2 виховних заходів зі студентами академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у підготовці та проведенні студентських і учнівських олімпіад, у роботі Малої Академії Наук;
- участь у роботі засідань кафедри.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати законодавчо-правові акти, що регулюють надання організації навчально-виховного процесу у ЗВО	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	15%
1.2	Знати специфіку організації навчально-виховної роботи у ЗВО	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
1.3	Знати основні форми й методи проведення навчальних занять у ЗВО, методику проведення виховної роботи з студентами	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	15%
2.1	Вміти аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	Індивідуальне навчання	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
2.2	Вміти планувати етапи навчально-виховної діяльності у ЗВО з метою досягнення конкретних освітніх цілей	Індивідуальне навчання	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
2.3	Вміти проводити семінарські, практичні, лабораторні та індивідуальні заняття у ЗВО та вміти оцінювати навчальні досягнення студентів у ЗВО	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль, перевірка навчальних розробок і матеріалів	20%
2.4	Вміти науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль	10%
3.1	Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	Поточний контроль, самоконтроль	5%
4.1	Приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах та нести за них відповідальність, працювати як індивідуально, так і в команді	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.						+		+	
ПРН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.	+				+	+			
ПРН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.			+			+			
ПРН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях						+	+	+	
ПРН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.	+			+	+	+		+	
ПРН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.						+	+	+	+
ПРН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.	+			+		+	+	+	+
ПРН15. Розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати спеціальні навчальні дисципліни у сфері геодезії та землеустрою в закладах вищої та фахової передвищої освіти.	+	+	+	+					
ПРН16. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері геодезії та землеустрою, обирати ефективні методи досліджень, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень.						+	+	+	+
ПРН17. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності.						+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю, усного опитування та перевірки навчально-методичних розробок і матеріалів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – **1.1-1.3 (знання)** – 40%;
2. результати навчання – **2.1-2.4 (вміння)** – 50%;
3. результати навчання – **3.1 (комунікація)** – 5%;
4. результати навчання – **4.1 (автономія та відповідальність)** – 5%.

7.2. Організація оцінювання

Після завершення терміну проходження асистентської практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань перед призначеними з числа викладачів керівниками. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.

Оцінювання здійснюється впродовж усього періоду проходження асистентської практики: усне опитування – від 10 до 20 балів; поточний контроль – від 25 до 40 балів; перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів – від 25 до 40 балів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання додаткових балів здають реферати, які оцінюються у *5 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – *60 балів*.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМІ	
	<i>Min. – 40 балів</i>	<i>Max. – 60 бали</i>
Проведення лекцій	„10” x 1 = 10	„10” x 2 = 20
Проведення практичних/лабораторних/семінарських занять	„5” x 4 = 20	„5” x 6 = 30
Підготовка і захист звіту	„5” x 1 = 10	„5” x 1 = 10
„3” – мінімальна/максимальна оцінка, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. ^{6*} - додаткові бали		

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль1	залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	40	20	60
Максимум	60	40	100

7.3. Шкала відповідності

За національною шкалою	За 100 – бальною шкалою
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	75– 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 74
Незадовільно / Fail	1 – 59

7.4. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Виконання всіх навчальних і контрольних завдань здійснюється з дотриманням Хартії академічної доброчесності та чинних положень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Під час реалізації освітнього компонента дотримуються принципи академічної доброчесності, зокрема принцип нетерпимості (нульової толерантності) до будь-яких проявів її порушення, відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та внутрішніх актів Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Запозичення, використання даних, ідей, текстів, зображень, цифрових матеріалів та інших результатів мають бути належно атрибутовані. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до університетських процедур.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише у випадках і межах, визначених завданням та чинним Положенням про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Здобувач освіти несе відповідальність за достовірність, коректність, оригінальність і академічну доброчесність поданого результату та, якщо це передбачено завданням або політикою Університету, зазначає факт, інструмент і мету використання ШІ. Використання ШІ під час індивідуальних контрольних заходів дозволяється лише за прямим дозволом викладача. Використання генеративного штучного інтелекту не допускається під час контрольних заходів (проміжний та підсумковий контроль).

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти. Результати навчання, здобуті в неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути подані до визнання у встановленому Університетом порядку за умови їх відповідності результатам навчання цієї дисципліни та наявності підтвердних матеріалів

ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Організація навчальної, виховної, методичної та науково-дослідної роботи магістрів

Зміст і послідовність асистентської практики визначається програмою згідно з навчальним планом за такими напрямками:

Навчальний: поглиблення й удосконалення теоретичних знань з фахових дисциплін та методики навчання й встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю; проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять на кафедрі (семінарів, практичних, лабораторних) із застосуванням сучасних методик і технологій, які активізують пізнавальну діяльність студентів; ознайомлення з формами і методами проведення занять у ЗВО та критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у ЗВО; науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні.

Виховний: ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; ознайомлення з методикою проведення виховної роботи у ЗВО; формування умінь проводити групову та індивідуальну виховну роботу з студентами.

Науково-дослідницький: вивчити основні напрями наукової діяльності викладачів; формування у студентів творчого й дослідницького підходів до майбутньої професійної діяльності; спостереження та аналіз керівництва науково-дослідною роботою студентів у ЗВО.

Організаційний: ознайомлення магістрів з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО; виробити умінь організовувати аудиторну та позааудиторну роботу студентів; формування у магістрів-асистентів навичок аналізу результатів своєї праці, розвиток навичок професійної рефлексії.

Методичний: ознайомлення із напрямками діяльності викладача ЗВО; заохочення до вдосконалення педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання і виховання; створення умов для розвитку здібностей і самореалізації магістрів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; розвиток особистісних якостей, необхідних у професійній діяльності; виробити умінь аналізувати досвід і практику роботи викладачів і кураторів, власну професійну діяльність.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основні форми і план проведення асистентської практики

Проведення практики		К-сть годин
1.	Навчальний напрям роботи	
1.1.	Відвідування і спостереження занять: - лекційних - семінарських - практичних - лабораторних (Здійснення записів і узагальнення основних рекомендацій викладача щодо проведення цих форм занять)	4 4 4 4
1.2.	Підготовка до проведення практичного/лабораторного заняття (Розробка плану-конспекту практичного/лабораторного заняття, підготовка роздаткового матеріалу)	4
1.3.	Проведення практичного/лабораторного заняття (Дослідження матеріалів та удосконалення практичної/лабораторного роботи)	20
1.4.	Підготовка до проведення семінарського заняття (Розробка плану-конспекту семінарського заняття)	10
1.5.	Проведення семінарського заняття (Дослідження матеріалів та удосконалення семінарського заняття)	20
1.6.	Відвідування й аналіз змісту й структури лекційного заняття (Розробка плану-конспекту лекційного заняття)	8
1.7.	Проведення навчальних консультацій (Аналіз проблем у навчанні студентів)	4
2.	Виховний напрям роботи	
2.1.	Спостереження за групою та індивідуальною роботою куратора академічної групи (Складання характеристики академічної групи)	8
2.2.	Підготовка й проведення виховного заходу (Написання сценарію виховного заходу)	8
3.	Методичний напрям роботи	
3.1.	Ознайомлення з особливостями методичної роботи викладача ЗВО (Участь у розробці навчально-методичних матеріалів)	20
4.	Науково-дослідницький напрям роботи	
4.1.	Спостереження за керівництвом наукової роботи студентів (Розробка індивідуальних завдань для написання курсової роботи)	16
5.	Організаційний напрям роботи	
5.1.	Ознайомлення з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО	16
5.2.	Написання звіту про проходження асистентської практики	30
Всього годин		180

Підсумки практики. Оцінка результатів практики

1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт.
2. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником, характеристикою, планами-конспектами занять, методичними розробками, тощо) подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри.
3. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.
4. Звіт із практики захищають студенти в комісії, призначеній завідувачем кафедри, у складі керівників-організаторів практики кафедри. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписами членів комісії.
5. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету.
6. Підсумки проведення кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підбиваються на засіданнях Вчених рад факультетів, інститутів щорічно.

Зразок титульної сторінки

ЗВІТ
ПРО АСИСТЕНТСЬКУ ПРАКТИКУ,
проведену з ____ по ____ 20__ року
студентом кафедра геодезії, картографії та землеустрою
географічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Мороз Оленою Юрївною

I. Навчальна робота

1. Під час практики відвідав (ла) _____ занять викладача, _____ занять колег-практикантів, самостійно провів (ла) _____ занять за спеціальністю.

Результати цих занять: _____

2. Під час занять апробував (ла) результати магістерської роботи _____

II. Методична робота

1. Ознайомився(лась) з такими документами кафедри: _____

2. Ознайомився(лась) з основним напрямком науково-дослідної роботи кафедри: _____

3. Розробив(ла) робочу програму та контрольну роботу (тести на оцінювання знань студентів) з навчальної дисципліни _____

4. Брав(ла) участь у всіх заходах, що проводились за планом роботи кафедри і факультету ЗВО (науково-практичні конференції, семінари, засідання кафедри, робота циклових (предметних) комісій, засідання вченої та науково-методичної рад факультету тощо): _____

5. Підготував(ла) статтю на науково-практичну конференцію за темою
магістерської роботи _____

III. Організаційно-виховна робота

Оформив(ла) психолого-педагогічну характеристику групи:

IV. Висновки студента про проходження асистентської практики

Позитивні моменти практики та її недоліки (конкретно)

Підпис студента-практиканта _____ «___» _____ 20__р.
(дата)

V. Відгук викладача про практику магістранта

Дата «___» _____ 20__р. Підпис _____

Завідувач кафедри _____

час проходження практики з _____ по _____ 20 ____ /20 ____ н.р.

2. Студент веде щоденник практики. У ньому робляться записи про виконану під час практики навчально-методичну, наукову і організаційно-виховну роботу. Щоденник перевіряється викладачем, за яким закріплено студента- практиканта.

[illegible]

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. European Qualifications Framework (EQF 2017) (Європейська рамка кваліфікацій). [Режим доступу: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>].
2. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].
3. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
4. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
5. Закон України Про національну інфраструктуру геопросторових даних [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text>].
6. Закон України Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>].
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. №1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» [Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/77308].
8. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf].
9. Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка від 11 квітня 2022 року (https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-zi-zminamy-08_10_2025.pdf).
10. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>)
11. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf].
12. Статут Університету (<https://www.knu.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>).